

CLOSE UP

I lederen i vort decembernummer indbød vi til diskussion om „Kosmorama“. Det ville være synd at sige, at det er strømmet ind med bidrag, og dette kan vi selvfølgelig tolke i vor favør. Nogle har imidlertid fundet anledning til at diskutere os i andre blades spalter. Selvom dette naturligvis i grunden ikke kan vedkomme „Kosmorama“s læsere, mener vi dog, at det er rimeligt at kommentere kritikken af os. I håb om, at der dog også vil komme enkelte tilkendegivelser, adresseret bogstaveligt og direkte til „Kosmorama“s redaktion, vil vi vente med at svare til næste nummer.

I. M.

„Kosmorama“s minikritik, som vi indførte i sidste nummer, er blevet hilst med glæde i dagbladsanmeldelserne af „Kosmorama“, og vi håber også, at læserne synes om skemaet. En anonym anmelder i „Frederiksborg Amts Avis“ har dog visse indvendinger. Først finder han forvirring i titelbetegnelsen. Det giver vi ham ret i, og for fremtiden vil filmene være angivet med originaltitel og dansk titel. Derimod er vi ikke enige med ham i, at den typografiske tilrettelægning er uheldig. Men især kan vi ikke dele hans beklagelse over, at vi ikke har antaget systemet fra „Chaplin“, hvor man udregner et gennemsnitstal. Vi har kopieret vort system, også typografisk, efter „Conseil des dix“ i „Cahiers du cinéma“, der lanceredes i november 1955, og som har været mønster for alle andre lignende. Vi kan henvisse anmelderen til, hvad vi allerede skrev i sidste nummer, at vi ikke vil lave nogen karakterbog over filmene, og vi finder det svenske system med at udregne en gennemsnitskarakter for hver enkelt film på grundlag af ti anmelderes bedømmelser meget firkanteret og aldeles værdiløst, og der er da heller ikke andre, der har fundet det værd at kopiere.

I. M.

For den lidt urutinerede festdeltager, der ganske som undertegnede imødeser alle storstilede arrangementer med benovelse, blev direktør *Hauerslevs* præmieuddelingsorgie den meget store oplevelse, hvilket ikke skal sige, at festen ikke også kunne bevæge dem med den store erfaring i det brusende nattelev. Festen blev fulgt af det ganske land, der bøjet frem mod de titusind skærme fik en række strå-

lende glimt fra denne mægtige københavnerbegivenhed, som afdøde *Carl Muusmann* ville have frydet sig ved. Der er intet at sige til, at de uinviterede skulle gøre kvalm, da festen var omme og regningen blev præsenteret. Dyrt blev det naturligvis, men det var sandelig også dejligt.

Stemningen var høj allerede fra starten. De forventningsfulde gæster samledes omkring den indledende champagne, der stille og kulsyre-frit stod og hvilede sig i mængder af glas. Kendte hoveder nikkede til kendte hoveder, stjerner og direktører rakte fra ovenad og nedefter hænderne ud mod hinanden og blinkede fortroligt, mens damerne slyngede sig ind i hinandens rober og kyssedes voldsomt. Hist og her sås de mindre kendte ansigter, der stivede sig af ved at smile muntert og ubesværet eller ved med trætte miner at udtrykke almindelig kedsomhed. I et hjørne stod de tre redaktører fra „Kosmorama“, tydeligt nok velforskansede bag deres kendte arrogante selvtilstrækkelighed.

Efter den stilfulde og formløse indledning tog den egentlige fest sin begyndelse. Man gik til bords i det store filmstudie, hvor lofthøjden straks medførte en hyggelig og fortrolig stemning. Konversationen gik livligt og tvangfrit, ikke mindst ved de borde, hvor den af direktøren udpegede vært sad ansigt til ansigt med fremmede ansigter og derfor kunne indskrænke konversationen til uddeling af den berømmelige 18-kroners champagne, der flød lystigt.

Nu skulle underholdningen begynde. Den med spænding imødesete revy af *Johannes Møllehave* var nok skrumpet voldsomt ind i dagene op mod festen, for på selve festaften var den der slet ikke, hvad der nok skal have skuffet mange. Til gengæld fik man så en lille film at se, en lille film med *Preben Kaas* og *Jørgen Ryg*, der til gæsternes voldsomme jubel parodierede *Bjørn Rasmussen* og *I. C. Lauritzen* fra fjernsynets filmorientering. Nu ligner ganske vist hverken Kaas eller Ryg nogen af de såkaldte filmmagistre, men man kunne da se, at Kaas skulle være *Bjørn Rasmussen*, for han røg cigar, hvad *Bjørn Rasmussen* jo ikke gør længere.

Efter denne uimodsigelige succes fik man nok en lille film at se, nemlig *Werner Hedmanns* potpourri af portrætter fra den danske filmverden, et uhøjtideligt og drilagtigt pina-

Læserbrev

kotek med grove sammenstillinger og veludtænkte musikalske effekter. Denne film, som mange med fuld ret anså for attenens højdepunkt, bør i hvert fald af historiske grunde indlemmes i Filmmuseets samling.

Derefter fulgte præmieuddelingen. Kulturminister *Solvhøj* sagde lidt om loven og serverede de rigtige spydigheder på de rigtige steder og trak sig tilbage med hæder og bifald. Så satte dommerne sig til rette, pengeskassen blev åbnet, og de lykkelige præmie-modtagere blev hentet op på tribunen. Sceneriet var ubetaleligt – den lakoniske motivering druknede i den opmærksomhed, som publikum vidiede de to tappert arbejdende herrer, der et sted oppe fra skyerne nedfiredede guddommelige tavler med filmtitler og præmiesummer. Men smukkest af alt var det ikke blot at skue, men også at lytte til fru statsminister *Krag*, der gav stemme til hver enkelt overrækkelse. Med hvilket muntert skælmeri kludrede hun ikke med titlerne, med hvilken uimodståelig charme opgav hun ikke at stave sig igennem indviklede navne som „Muriel“ og „Apur Sansar“, og med hvilket koketteri dementerede hun ikke ved sin hele optræden, at hendes indsats i filmstudierne skulle være gået hende til hovedet. Men smukkest var hendes stemme at høre, da de personlige priser blev uddelt, og hun til sidst lod røsten mindskes til det allermost pigeligt sarte, da hun kom til *Carl Tb. Dreyer*. Da var ikke et øje tort i salen – intet under, at festen for de fleste hermed var omme.

Dog, der skete naturligvis mere. Et sted ude i kulisserne stod det store kolde bord parat, og det blev nu gjort til genstand for gæsternes oplagte interesse. Der blev spist og drukket, muntert og med velovervejet mådehold, de fleste steder i hvert fald, og snart tog musikken fat. Dansen gik livligt, hele København var på gulvet plus *Harry Schein* og en ung dansk stjerne af den type, der altid går med albuerne tæt ind til livet og hænderne højt hævet, som om de netop skal i gang med en operation.

I timerens løb steg larmen, festen udfoldede sig i al sin skønhed og elegance, og snart sad gæsterne igen i de små fortrolige grupper, blandt hvilke grupper den, der bestod af de tre „Kosmorama“-redaktører, stadig udmærkede sig ved sin arrogante selvtilstrækkelighed.

Ud på de små timer sluttede man af, larmen holdt inde, og festens fader, direktør Hauerslev, kunne ånde lettet op. Nu skal ingen komme og sige, at københavnernes ikke længere forstår at feste.

J. S.

Den „nye“ filmlov af 27. maj 1964 lader jo til at betyde en forbedring af filmklimaet herhjemme gennem præmiering af produktionsselskaber, udlejningsselskaber m. v. Men hvad hjælper det, når de gode film ikke bliver spillet i biografene? Filmlovens § 7 siger bl. a., at bevillingshaveren skal drage omsorg for, at kulturelt og kunstnerisk værdifulde film vises; men udover denne vage formulering er der ikke fastsat nærmere bestemmelser herfor, hvilket jo også nok ville være svært.

Det er nemlig sådan, at ca. halvdelen af Danmarks befolkning er henvist til at besøge en enkelt biograf, med mindre der skal spildes urimelig megen tid og penge på at rejse til andre byer for at se film. Og disse „enkelte“ biografers drives stort set efter samme recept, hvad valg af repertoire angår, nemlig:

- 1) der skal vises samtlige danske folkekomedier,
- 2) hvad der skal vises ind imellem er mere eller mindre ligegyldig, men vold, sex og skyderi går man jo sjældent forkert af.

Desværre sker det jo så sjældent, at gode film bliver ligefrem tillobsstykker, hvorfor det er ret tilfældigt, hvad man kan se af den slags i de „enkelte“ biografers.

Nu skal man jo ikke slynge tilfældige påstande ud uden bevis. Men dette er ikke tilfældige påstande, og jeg vil forsøge at bevise dem.

I den eneste biograf her i byen spilles alle danske folkekomedier mindst én uge, nogle to uger og „Kampen om Næsbygård“ tre uger. Når så repertoiret i øvrigt omfatter bl. a. „Krigerhøvdingen Winnetou“ og „Unge lægers søde liv“, kan man jo så i nogen grad danne sig et indblik i, hvor meget plads der bliver til den anden slags film.

Til gengæld savner man så bl. a. „Apus verden“, „Muriel“, „En gift kvinde“ og „Gertrud“. Om sidstnævnte har indehaveren erklæret over for mig, at den nok ikke vil kunne spilles på grund af manglende publikum og filmens uforståelighed. Ak ja.

„Min“ biograf er tilfældigvis den samme, som den Ribbjerg overværede en forestilling i sidste sommer, hvilket førte til, at den i agurketiden noget ørkesløse diskussion om beklipping af film startede; men det er ikke blot noget, der specielt angår denne biograf; gennem det sidste halve år har jeg ved hjælp af aviser fulgt med i, hvad der går i andre biografers her på Sjælland; hvad repertoirevalg angår, er der ikke megen forskel på dem.

Til gengæld kan man trøste sig over, at der i fjernsynet bliver spillet bl. a. „Den store illusion“, „Burmarharpn“ og „Blodets trone“, medens man samtidig kan ærgre sig over, at de ikke bliver vist på et rigtigt lærred. Man kan jo ikke lade være med at sammenligne en spillefilm i fjernsynet med et maleri formindsket ned til postkortstørrelse.

Biografere jo også leve, og det er selvfølgelig indlysende, at det giver flere penge at spille „Kampen om Næsbygård“ for fulde huse end at spille „Gertrud“ for en snes mennesker. Men der må og skal være plads til begge slags film, jfr. citatet fra filmloven i indledningen. Der er det bare ikke.

Med venlig hilsen

Jørgen Minddal,
Nykøbing Sj.